

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)
4. mai 1993*

(Riiklikud eeskirjad, millega edendatakse kodumaiste filmide levitamist)

Kohtuasjas C-17/92,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Tribunal Supremo esitatud taotlus, millega soovitakse saada nimetatud kohtus pooleli olevas vaidluses järgmistest pooltest vahel:

Federación de Distribuidores Cinematográficos (Fedicine)

ja

Hispaania riik,

keda toetab **Unión de Productores de Cine y Televisión,**

menetlusse astuja,

eelotsust EMÜ asutamislepingu artiklite 30–36, 59 ja 92, nõukogu 15. oktoobri 1963. aasta direktiivi 63/607/EMÜ (teenuste osutamise vabaduse piirangute kaotamise üldprogrammi sätete rakendamise kohta filmitööstuses) (EÜT 1963, lk 2661), nõukogu 13. mai 1965. aasta teise direktiivi 65/264/EMÜ (asutamisevabaduse ja teenuste osutamise vabaduse piirangute tühistamise üldprogrammi sätete rakendamise kohta filmitööstuses) (EÜT 1965, lk 1437) ning üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe (GATT) tõlgendamise kohta,

EUROOPA KOHUS (viies koda)

koosseisus: koja esimees G. C. Rodríguez Iglesias, kohtunikud R. Joliet, J. C. Moitinho de Almeida, F. Grévisse ja D. A. O. Edward,

kohtujurist: W. Van Gerven,

kohtusekretär: J.-G. Giraud,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

– Federación de Distribuidores Cinematográficos, esindajad: *Procurador de los Tribunales* Manuel Lanchares Larre ja advokaat Manuel Villar Arregui, Madrid,

---

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

– Hispaania valitsus, esindajad: ühenduse õiguslase ja asutustevahelise koordineerimise peadirektor Alberto José Navarro González ja Euroopa Kohtus arutatavate kohtuasjade riikliku õigusosakonna liige, riiklik esindaja Gloria Calvo Díaz,

– Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: komisjoni õigustalituse ametnikud Pieter Van Nuffel ja Daniel Calleja,

võttes arvesse ettekandja-kohtuniku ettekannet,

otsustanud vastavalt kodukorra artikli 104 lõikele 4 mitte ära kuulata poolte suulisi märkusi ja

kuulanud 18. veebruari 1993. aasta kohtuistungil ära kohtujuristi arvamuse,

on teinud järgmise

otsuse

1. Oma 12. detsembri 1991. aasta määrusega, mis saabus Euroopa Kohtu kantseleisse 22. jaanuaril 1992, esitas Tribunal Supremo, Sala Tercera de lo Contencioso-Administrativo (ülemkohus, vaidlusaluste haldusasjade kolmas koda, edaspidi „Tribunal Supremo”) EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Euroopa Kohtule eelotsuse küsimuse asutamislepingu sätete tõlgendamise kohta, et määrata kindlaks selliste riiklike eeskirjade, mille alusel kohaldatakse litsentside andmisel kolmandatest riikidest pärit filmide dubleerimiseks eesmärgiga levitada neid Hispaanias ühte Hispaania riigikeelde dubleeritud versioonis eelnevat lepingulist kohustust levitaja suhtes, kes taotleb litsentsi Hispaania filmi levitamiseks, vastavust ühenduse õigusele.

2. See küsimus kerkis esile haldusmenetluse käigus, mille algatas Hispaania õiguse alusel tegutsev Federación de Distribuidores Cinematográficos (edaspidi „Fedicine”) 13. juuni 1986. aasta Real Decreto Legislativo 1257/1986, mis on välja antud 27. aprilli 1946. aasta seaduse ja 10. jaanuari 1980. aasta seaduse 3/1980 kohandamiseks ühenduse õigusega vastavalt 27. detsembri 1986. aasta rakendusseaduses sisalduvatele rakendusaktidele (Boletín Oficial del Estado nr 153, 27. juuni 1986, lk 23 427) (edaspidi „dekreetseadus”), ainsa artikli tühistamiseks.

3. See ainus artikkel, mis jõustus 1. juulil 1986, on sõnastatud järgmiselt:

„1. Seaduslikult asutatud levitusettevõtjad võivad ühenduses toodetud filme vabalt levitada.

2. Samuti on nimetatud ettevõtjatel õigus kuni neljale litsentsile kolmandatest riikidest pärit filmide dubleerimiseks ühte Hispaania riigikeelde iga Hispaania filmi kohta, mille puhul nad näitavad, et on sõlminud levituslepingu järgmistel asjaoludel:

a) esimene litsents antakse siis, kui Instituto de Cinematografía y de las Artes Audiovisuales't (kino- ja audiovisuaalse kunsti instituuti) on teavitatud sellise Hispaania filmi filmimise alustamisest, mille kohta on litsentsi taotleb levitaja enne

lepingu sõlminud. See litsents tühistatakse automaatselt, kui filmi ei esitata kinnitamiseks 200 päeva jooksul pärast filmimise alustamist. Instituto de la Cinematografía y de las Artes Audiovisuales võib seda perioodi pikendada, kui asjaomased isikud esitavad mõjuva põhjuse;

b) teine, kolmas ja neljas litsents antakse siis, kui tõendatakse, et nimetatud film on andnud brutotulu vastavalt 30, 60 ja 100 miljonit Hispaania pesetat.

3. Kolmandast riigist pärit filmi levitamiseks dubleeritud versioonis on vaja enne antud litsentsi.”

4. Fedicine väitis liikmesriigi kohtus, et dekreetseadus on protektsionistlik, piirav ja diskrimineeriv meede, mis on vastuolus EMÜ asutamislepingu artiklitega 30–36, 59 ja 92, nõukogu 15. oktoobri 1963. aasta direktiiviga 63/607/EMÜ (teenuste osutamise vabaduse piirangute kaotamise üldprogrammi sätete rakendamise kohta filmitööstuses) (EÜT 1963, lk 2661) (edaspidi „üldprogramm”), nõukogu 13. mai 1965. aasta teise direktiiviga 65/264/EMÜ (asutamisevabaduse ja teenuste osutamise vabaduse piirangute tühistamise üldprogrammi sätete rakendamise kohta filmitööstuses) (EÜT 1965, lk 1437) (edaspidi „teine direktiiv”) ning üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppega (GATT).

5. Tribunal Supremo oli seisukohal, et kuna tema juures oli tõstatatud ühenduse õiguse tõlgendamise seotud probleem ja ta on nii esimese kui ka viimase astme kohus, peab ta Euroopa Kohtule esitama eelotsuse küsimuse.

6. Küsimus sõnastati järgmiselt:

„Kas ühenduse õigusega on kooskõlas meede, mille alusel kohaldatakse litsentside andmisel kolmandatest riikidest pärit filmide dubleerimiseks eesmärgiga levitada neid Hispaanias ühte Hispaania riigikeelde dubleeritud versioonis eelnevat lepingulist kohustust levitaja suhtes, kes taotleb litsentsi Hispaania filmi levitamiseks?”

7. Ettekandja-kohtuniku ettekandes on esitatud põhjalikum ülevaade asjaoludest, menetlusest ja poolte kirjalikest märkustest, mida käesolevas otsuses on nimetatud või arutatud üksnes Euroopa Kohtu põhjenduste esitamiseks vajalikul määral.

8. Kohe alguses on kohane märkida, et EMÜ asutamislepingu artikli 177 kontekstis ei ole Euroopa Kohus pädev tegema otsust riiklike õigusnormide tõlgendamise kohta ega nende vastavuse kohta ühenduse õigusele. Ta võib siiski esitada liikmesriigi kohtule otsuse ühenduse õiguse tõlgendamise kohta, et liikmesriigi kohus saaks õigusliku probleemi lahendada. Kohtutoimikust ilmneb, et Euroopa Kohtule esitatud küsimusega soovib liikmesriigi kohus teada, kas asutamislepingu eeskirju teenuste osutamise vabaduse ja kaupade vaba liikumise kohta tuleb tõlgendada selliselt, et need välistavad riiklikud eeskirjad, millega antakse õigus väljastada litsentse kolmandatest riikidest pärit filmide dubleerimiseks ühte ametlikku riigikeelde vaid nendele levitajatele, kes kohustuvad levitama kodumaiseid filme.

Ühenduse õiguse kohaldatavad sätted

9. Kõigepealt on kohane määrata kindlaks, millised asutamislepingu sätted on filmide levitamiseks seotud.

10. Otsusest kohtuasjas 262/81: *Coditel v. Ciné-Vog Films* (EKL 1982, lk 3381, punkt 11) tuleneb, et filmide kasutamine kinos või televisioonis viitab sellele, et autor võib nõuda oma teose avalikuks näitamiseks oma luba ja et filmide kaubanduslik kasutamine selliste näitamislitsentside andmist hõlmavate vahendite abil on tegevus, mis kuulub teenuste osutamise vabaduse alla.

11. See teenus on just selline, mida filmitootjad osutavad levitajatele, lubades neil teha oma filmidest koopiaid ja korraldada selliste koopiatega filmide avalikku näitamist. Kui tootjad ja levitajad ei asu ühes ja samas liikmesriigis, on see teenus oma olemuselt piiriülene. Peale selle osutatakse seda teenust asutamislepingu artikli 60 tähenduses tasu eest, sest on üldteada, et levitajad maksavad tootjatele osa nende kassatuludest.

12. Sellest tuleneb, et liikmesriigi kohtu tõstatatud probleeme tuleb kaaluda asutamislepingu artikli 59 seisukohast.

Teenuste osutamise vabadus

13. Artikli 59 osas on Euroopa Kohus mitmel korral leidnud (vt eelkõige otsuseid kohtuasjas C-288/89: *Collectieve Antennevoorziening Gouda*, EKL 1991, lk I-4007, punkt 10, ja kohtuasjas C-353/89, komisjon *v. Madalmaad*, EKL 1991, lk I-4069, punkt 14), et teenuste osutamise vabadusega kaasneb eelkõige diskrimineerimise kaotamine teenuseid osutava isiku suhtes tema kodakondsuse põhjal või asjaolu põhjal, et ta asub liikmesriigis, mis ei ole teenuse osutamise liikmesriik.

14. Selles osas tuleb märkida, et seostades litsentside andmist kolmandatest riikidest pärit filmide dubleerimiseks Hispaania filmide filmimise ja levitamiseks, antakse dekreetseadusega eelis just selliste filmide tootjatele, võrreldes tootjatega, kes asuvad teises liikmesriigis ja soovivad oma filme Hispaanias levitada.

15. Komisjoni esitatud teabest ilmneb, et Hispaania inimesed eelistavad kino puhul väga suurel määral kolmandatest riikidest pärinevaid filme, eelkõige Ameerika Ühendriikidest pärit filme, kui need on dubleeritud ühte Hispaania riigikeelde. Siiski on dekreetseaduses selliste filmide dubleerimiseks litsentside andmine seotud kohustusega levitada Hispaania filmi. Seega koheldakse kodumaiste filmide tootjaid teistes liikmesriikides asuvate tootjatega võrreldes soodsalt, sest esimestel on tagatis, et nende filme levitatakse ja nad saavad vastava tulu, kuid viimased sõltuvad üksnes Hispaania levitajate valikust. Seega on selle kohustuse toime selline, et see kaitseb Hispaania filme tootvaid ettevõtjaid ja samal põhjusel asetab teistes liikmesriikides asuvad sama liiki ettevõtjad ebasoodsamasse olukorda. Et teistest liikmesriikidest pärit filmide tootjatelt võetakse seega ära eelis, mis on antud Hispaania filmide tootjatele, on see piirang diskrimineeriv.

16. Nagu Euroopa Kohus on oma otsustes kohtuasjas 352/85: *Bond van Adverteerders v. Madalmaade riik* (EKL 1988, lk 2085, punktid 32–34) ning eespool viidatud kohtuasjades *Collectieve Antennevoorziening Gouda* (punkt 10) ja komisjon *v. Madalmaad* (punkt 15) väitnud, on riiklikud eeskirjad, mida ei kohaldata teenuste suhtes päritolu eristamata,

kooskõlas ühenduse õigusega üksnes siis, kui need kuuluvad sõnaselge erandi kohaldamisalasse, nagu asutamislepingu artikkel 56, millele viitab artikkel 66. Samuti võib nendest otsustest järeldada, et majanduslikud eesmärgid ei saa olla avaliku korra huvides selle artikli tähenduses.

17. Ei ole kahtlust, et dekreetseaduse abil soovitakse täita majanduslikku eesmärki, sest püüdes tagada suure hulga kodumaiste filmide levitamist, õnnestub sel tagada selliste filmide tootjatele piisav tulu.

18. Siiski on Hispaania valitsus väitnud, et dekreetseaduse abil soovitakse täita kultuurilist eesmärki, nimelt kodumaise filmitööstuse kaitsmise eesmärki.

19. Seda väidet ei saa toetada.

20. Arvestamata asjaolu, et kultuuripoliitika ei kuulu artiklis 56 sätestatud õigustuste alla, on oluline märkida, et dekreetseadusega edendatakse kodumaiste filmide levitamist nende sisust või kvaliteedist hoolimata.

21. Nendel asjaoludel on kolmandatest riikidest pärit filmide dubleerimise litsentside andmise ja kodumaiste filmide levitamise seostamise eesmärk puhtmajanduslik ja see ei ole avaliku korra huvides asutamislepingu artikli 56 tähenduses.

22. Vastus liikmesriigi kohtu esitatud küsimusele peab seega olema selline, et asutamislepingu sätteid teenuste osutamise vabaduse kohta tuleb tõlgendada selliselt, et need välistavad riiklikud eeskirjad, millega antakse õigus väljastada litsentse kolmandatest riikidest pärit filmide dubleerimiseks ühte ametlikku riigikeelde vaid levitajatele, kes kohustuvad levitama kodumaiseid filme.

Kohtukulud

23. Euroopa Kohtule märkusi esitanud Hispaania valitsuse ja Euroopa Ühenduste Komisjoni kohtukulud ei hüvitata. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus liikmesriigi kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse nimetatud kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS (viies koda),

vastates Tribunal Supremo 12. detsembri 1991. aasta määrusega esitatud küsimusele, otsustab:

Asutamislepingu sätteid teenuste osutamise vabaduse kohta tuleb tõlgendada selliselt, et need välistavad riiklikud eeskirjad, millega antakse õigus väljastada litsentse kolmandatest riikidest pärit filmide dubleerimiseks ühte ametlikku riigikeelde vaid levitajatele, kes kohustuvad levitama kodumaiseid filme.

Rodríguez Iglesias

Joliet

Moitinho de Almeida

Grévisse

Edward

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 4. mail 1993 Luxembourgis.

Kohtusekretär

Viienda koja esimees

J.-G. Giraud

G. C. Rodríguez Iglesias